

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

פינחס (חלק יג — שיחה ב)

יוצא-לאור למחזור הראשון מלימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת פינחס, יג"ט תמוז, ה'תש"פ (ב)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2020

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

פינחס ב

נסמכה לכאן כו"; בר"פ שלח: „למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים כו"; בר"פ בהעלותך: „למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים כו". ועוד.

(ב) סמיכות הפרשיות בנדוד – מובנת היא בפשטות: כיון שע"ע (סוף מ' שנה במדבר) לא נאמרה עדיין פרשת הקרבנות, מוכרח הקב"ה לצוותם ע"ז עתה, קודם התחלת משנה תורה („אשר דבר משה"), דאם לא עכשיו אימתי?

גם אין לפרש דקשה לרש"י כפל הלשון „צו גו' ואמרת אליהם" – אשר חד מהם לכאורה מיותר, כי:

(א) אז הו"ל לרש"י להעתיק מהכתוב קודם לפירושו (או – בפירושו) גם „ואמרת (אליהם)" (כי עי"ז נתעוררה הקושיא).

(ב) לקמן בפ' מסעי' (בשייכות לגבולות הארץ) נאמר ג"כ „צו את בני' ואמרת אליהם" ולא פרש"י מידי'.

(ג) בכלל נאמר בתורה עוד פעמים

א. בתחלת פרשת הקרבנות בפרשתנו: מעתיק רש"י את התיבות „צו את בני'" ומפרש: מה אמור למעלה? יפקוד ה'. אמר לו הקב"ה עד שאתה מצוני על בני צוה את בני עלי. משל כו' (כדלקמן ס"ב).

וצלה"ב: מה קשה לרש"י בתיבות „צו את בני'" שהוצרך לפרשם? ואי משום תיבת צו – הרי כבר פירשה רש"י בר"פ צו ובהדגשה: אין צו אלא ל' זירוז מיד ולדורות – היינו שבכ"מ אין פי' אחר ל„צו"?

יש מפרשים⁴ דרש"י בא לבאר הסמיכות דפרשה זו לפרשה הקודמת „יפקוד ה'". וזוהי כוונת רש"י במ"ש „מה אמור למעלה יפקוד ה'", כלומר: מהו הקשר בין פרשתנו להאמור למעלה „יפקוד ה'?" ומתרץ „אמר לו הקב"ה כו'".

אבל קשה לפרש כן ברש"י, כי:

(א) סגנון רש"י בכיו"ב – כשבא לפרש סמיכות פרשיות – הוא „למה נסמכה כו'", וכלשונו בפרשה זו עצמה עה"פ⁵ „עלה אל הר העברים" – „למה

(1) כה, ב.

(2) כז, טז.

(3) במשכיל לדוד כתב: „ק"ל אמאי כתיבה בל' ציווי ולא בל' דבור כו'" – אבל אינו מובן, דהא בפשטות נאמר „צו" כאן ללמד שהציווי הוא „מיד ולדורות", וכמפורש בפרש"י לאח"ז (פסוק ד): וכאן צוה לדורות.

(4) רא"ם, רע"ב, דבק טוב. וכ"ה בפס"ז כאן: למה נסמכה פ' יפקוד ה' לפ' הקרבנות כו'.

(5) כז, יב.

(6) ואף שעדיין יקשה למה לא נאמרה לעיל בפ' קרבנות דפ' אמור – הרי גם לפרש"י אינו מתורץ (דדוחק גדול לומר שהקב"ה לא ציווה על פ' קרבנות זו לעיל בפ' אמור בכדי לענות על בקשת משה „יפקוד ה'" – „עד שאתה מצוני כו'").

(7) ראה רש"י ר"פ אמור.

(8) לד, ב.

(9) והרי שם אין שייך לפרש כפרש"י כאן.

למה תיסק אדעתא שהבנים ישכחו על אביהם, ומוכרח לצוותם ע"ז?

ג. גם יש להבין הדיוקים בפרש"י בהביאו המשל:

(א) רש"י מעתיק מדברי הספרי „משל לבת מלך שהיתה נפטרת מן העולם והיתה מפקדת לבעלה על בניו כו" ומוסיף „כדאיתא בספרי". וממ"נ: אם כוונתו לציין מקור המשל ועל הלומד לעיין בפנים המקור, הו"ל לקצר ולומר: משל לבת מלך כו' כדאיתא בספרי; ואם ברצונו להודיע תוכנו של המשל – הו"ל להעתיקו בשלימותו, ולא להביא רק פרטים אחדים מהמשל.

ועכצ"ל כי פרטים אלה שרש"י מעתיקם הם עיקר בהבנת פירושו – משא"כ השאר. וצלה"ב: מהו העיקר שבוזה?

(ב) מקורו של המשל הוא (כדברי רש"י) בספרי, אבל שם איתא: (א) משל כו' למלך (ב) שהיתה אשתו (ולא „בת מלך") כו'; ואילו רש"י משנה וכותב: (א) משל לבת מלך (ב) שהיתה מפקדת בעלה (סתם – לא „מלך").

והנה, אף שבדאי מצא רש"י גירסא כזו בספרי (שהרי כותב „כדאיתא בספרי"), מ"מ אינו מוכן: למה בחר בגירסא זו, ולא נקט גירסא הרווחת (כנראה מזה שהיא באה בספרים שלנו)?

ובפרט שאדבא – להנמשל (הקב"ה) מתאים דוקא משל דמלך.

ועכצ"ל שדוקא גירסא זו מתאימה לפשש"מ – דרך פרש"י. וצלה"ב זה.

רבות¹⁰ „דבר אל בני" ואמרת אליהם" ולא פרש"י כפל הלשון.

ומוכרח לומר כי ע"ד הפשט אי"ז קושיא, וכפל הלשון הוא לחיזוק הציווי וכיו"ב.

ב. רש"י ממשיך בפירושו: משל לבת מלך שהיתה נפטרת מן העולם והיתה מפקדת לבעלה על בניו וכו' כדאי' בספרי¹¹.

ואינו מובן:

מה ניתוסף בהבנת הכתוב (והנמשל „עד שאתה מצוני על בני כו") ע"י משל זה?

ולכאורה אדברה, הנמשל מוכן יותר מהמשל:

(א) בקשת משה מאת הקב"ה „יפקוד ה' גו' איש על העדה", מובנת ומוכרחת היא, שהרי מדבר במינוי מנהיג כל עם ישראל „שיהא סובל כל אדם ואדם לפי דעתו"¹²; ואילו בהמשל המדובר הוא בבניו של בת מלך, (א) שהם מתי מספר (ב) שהם בנים – ואינו מוכרח (כ"כ – עכ"פ) שיהי' האב זקוק שיפקדו לו על בניו.

(ב) מאמר הקב"ה למשה „צוה את בני עלי" מובן, שהרי עברו בני" על ציווי ה' וינסו אותו כמ"פ במדבר, ויש צורך להזהירם על כך; אבל בהמשל,

(10) כמצויין בקונקורדנציא – בחומש ויקרא: א, ב, יח, ב, כג, ב, י, כה, ב, כז, ב, בחומש במדבר: ה, יב, ו, ב, טו, ב, יח, לח, לג, נא, לה, י.

(11) עה"פ.

(12) פרש"י עה"פ (כז, טז).

בעי ביאור: במה מתאים המשל שבפרש"י יותר ממשל ה"שושבין" שבתנחומא?

ד. והביאור בכ"ז:

תיבת "צו" כבר פירשה רש"י, כנ"ל, ד"אין צו אלא לשון זירוד". ומזה מובן, דהלשון "צו" לא תתכן אלא לאלה המתעסקים בפועל בקיום הציווי – שהם הצריכים זירוד כו'.

ולפי"ז קשה בכתוב דילן: תוכן הפרשה הוא הציווי להקריב קרבנות ה' במועד, שהוא דבר הנעשה ע"י הכהנים – וכאן נאמר, "צו את בני", ולא "צו את אהרן ואת בניו" (וכמש"נ בר"פ צו)¹⁶, שהם המתעסקים בהקרבת הקרבנות?

ולתתן קושיא זו מעתיק רש"י, צו את בני" ומפרש: "מה אמור למעלה יפקוד ה'. א"ל הקב"ה עד שאתה מצוני על בני צוה את בני עלי". והיינו, דפירוש "צו את בני" בנדוד"ד הוא (לאו דוקא על הקרבת הקרבנות "מיד ולדורות", אלא) זירוד כללי לכל ישראל על הקב"ה (קודם מיתתו של משה), כמענה (בסמיכות) לדברי משה "יפקוד ה'".

ולכן נאמר: (א) לשון "צו" – כשם שמש"ה מצוני על בני" בציווי ("יפקוד ה'"), כך ענה הקב"ה למשה "צוה את בני עלי". (ב) "את בני" (ולא רק "אהרן ובניו") – כשם שביקש משה "יפקוד ה' על בני", שבזה כל בני

(ג) דובר כמ"פ, דכשרש"י מציינין מקור לפירושו (ובפרט כשאינו סותם דבריו "רבותינו" וכיו"ב, כ"א מפרטו – כבנדוד"ד "סיפרי"), ה"ז בכדי לשלול מאמר דומה הנמצא במק"א אבל אינו מתאים לפירושו בפשט"מ (או שהעיון בהמקור יתתן קושיא שתתעורר אצל תלמיד ממולח).

ובנדוד"ד: מה בא רש"י (לרמז ו) לבאר ע"י הוספת ציון המקור "כדאי בספרי"?

והנה בתנחומא¹⁴ מביא ג"כ משל דומה בנדוד"ד. וז"ל: מלה"ד למלך שנשא אשה והי' לה שושבין, כ"ז שהמלך כועס על אשתו השושבין מפייס כו', בא השושבין למות התחיל מבקש מן המלך א"ל בבקשה ממך תן דעתך על אשתך, א"ל המלך מה אתה מצוני על אשתי צו את אשתי עלי כו'.

לפי"ז מקום לומר, דמשל זה שבתנחומא – בא רש"י לשלול בכתבו "כדאי בספרי"¹⁵ – אמנם הא גופא

(13) שאינו מוכרח כלל. ראה בפרשתנו – לעיל (כו, יב. וכן שם, יג): משל כו' – בלי ציון המקור – אף ששניהם. איתא בספרי" כאן.

(14) עה"פ "יפקוד ה'".

(15) וי"ל שבדא"ג) נשלל בזה גם המשל "למה"ד) לאשתו של מלך כו' שבשהש"ר עה"פ (א, י) "צוארך בחרוזים" (בסופו) – שתוכנו כהמשל שבספרי כגירסתנו. ואפילו את"ל שגם שם הי' לפני רש"י גירסא אחרת ("בת מלך" ו"בעלה") כנספרי – מובן זה דמציינין להספרי ולא לשהש"ר, כי: (1) הספרי הוא על אתר. (2) קודם לשהש"ר (בזמן האמוראים). (3) ההכרח לפירושו הוא מפירוש "צו" כדלקמן בפנים, ולכן מציינין להספרי דשם מובא תוכן הפי' דתיבת "צו" – "ציווי מיד כו' ולדורות", משא"כ בשהש"ר.

(16) ודוחק לומר שקאי רק על (הפרט ד) "תשמרו" כפרש"י: שיהיו כהנים ליום וישראל כו'. ועוד דא"כ הו"ל ללמוד לויים וישראל ממש"נ לפני זה. את בני".

ש"מפקדת על בני" (והקב"ה – „בעלה" (סתם)) מובן כל הנ"ל [ולכן מסיים רש"י „כדאי בספרי" לשלול המשל שבתנחומא, כנ"ל ס"ג].

ו. והביאור – בהמשל:

(א) האשה, בהיותה „בת מלך", תובעת היא בתקיפות מ„בעלה" (סתם) שאינו מלך, אבל רק (א) כש„נפטרת מן העולם", (ב) כש„מפקדת על בני": כל ימי נישואי – הרי בכל אשה נאמר „והוא ימשל בך" שהיא כפופה ובטלה ל„בעלה". אבל כשבא הזמן: 1) ש"נפטרת מן העולם", 2) שמוכרחת לפקד „לבעלה" (סתם) על בני" ועוד שהם נכדי המלך, הרי אז חוזר וניעור התוקף של „בת מלך".

(ב) הבעל מבקש שאשתו תצוה את בניו עליו ובלשון של „צו" וזירו: כיון שהוא „בעלה" סתם ולא מלך, יש מקום לחשש שהבנים נכדי מלך „ינהגו בי מנהג בזיון כו" 20, ולכן נחוץ שאשתו (שהיא „בת המלך") תזרוז ותזהירם על כך.

(ג) הטענה היא „עד שאת מפקדתני כו" פקדי בני עלי כו": בשלמא אם הי' מלך, הנה גם אם בניו לא ינהגו בו כבוד – אינו זקוק (כ"כ) להם, כי מלך הוא ויש לו שרים ועבדים וכו'; אבל מאחר שהוא „בעל" סתם, אין לו אלא בניו לבד, ואם הם לא ינהגו בו כבוד כו' הרי כו'.

ועד"ז הוא בהנמשל:

(א) בענין בקשת משה „יפקוד ה'

שווין, כך ענה הקב"ה למשה „צוה את בני עלי" – ציווי בכלל. ג) אח"כ מוסיף שציווי זה אינו רק „שימת לב" (זכירה) על הקב"ה, כ"א „ואמרת אליהם את קרבני גו" – הציווי צריך להביא לידי מעשה. ומובן שגם המעשה צ"ל נוגע לכל ישראל (פעולת הקרבנות, שעל ידם נעשה „ריח ניחוח" – „נחת רוח לפני שאמרת ונעשה רצוני" 17).

ה. אמנם לפירוש זה – קשה:

(א) דברי משה („יפקוד ה") נאמרו להקב"ה בציווי – „מצוני על בני" (ולכן ענה אותו הקב"ה „צו את בני", כנ"ל) – איך יתכן שמשה ידבר להקב"ה בלשון כזו?

(ב) בקשת משה „יפקוד ה" היא דבר המוכרח לקיום עם בני, וכמפורש „ולא תהי' עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה" 18; ואילו מענה הקב"ה „צוה את בני" להקריב קרבנות כו', תכליתו שיהי' „ריח ניחוח" – „נחת רוח לפני כו" –

ותמוה ביותר: האם „נחת רוח לפני כו" (שע"י הקרבת הקרבנות) מוכרחת יותר מ„יפקוד ה' גו' איש על העדה", עד שהקב"ה בא בטענה למשה „עד שאתה מצוני על בני – צוה את בני עלי"!!

ומתרץ רש"י כ"ז ע"י „משל מבת מלך שהיתה נפטרת מן העולם והיתה מפקדת לבעלה על בני וכו" – ע"י משל זה [דמשה נמשל ל„בת מלך" בעת ש„נפטרת מן העולם" ובענין

(19) בראשית ג, טז.

(20) לשון הספרי כאן.

(17) פסוק ח ובפרש"י.

(18) כז, יז.

ומזונו, דבר הכרחי, של הקב"ה כביכול²⁵.

ז. ומזה הוראה נפלאה בעבודת ה':

הקשר²⁶ שבין הקב"ה לנש"י הוא, כביכול, ע"ד הקשר שבין אב לבן וכמש"נ²⁷: בנים אתם לה"א – רק אתם (למע' מבחי' מלך²⁸); אין שם אלא הקב"ה ונש"י בלבד, "יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך"²⁹.

וקשר זה בין הקב"ה לנש"י הו"ע תמידי ונצחי שאין בו שינויים; ולכן גם הקרבן שבשייכות לזה – קרבן תמיד, מדי יום ביומו, ופועל ה"נח"ר לפני (הקב"ה) כו", וזהו, כביכול, "לחמי" של הקב"ה.

ו, תפלות במקום תמידין תקנום³⁰, דאם יעלה בלבו של אדם המתפלל: מהי החשיבות הגדולה כ"כ של עבודת

(25) כ"ה גם בפש"מ, כדמוכח מזה ד"לחמי" פרש"י – „אלו אימורין כו" ותו לא. ואף שכבר פירש (ויקרא ג, יא) „לחם אשה לה" – לחמו של אש לשם גבוה" – הרי שאני בנדו"ד שנאמר „לחמי" – והוא ע"ד מש"נ (אמור כא, יז) „לחם אלקיו" ופרש"י „מאכל אלקיו כו" (ולא של האש).

ע"ד החסידות: ראה לקו"ש חי"ב ע' 18 ובהנסמן בהערה 43 שם.

(26) ראה זח"ג (עג, א): תלת קשרין כו'.

(27) ראה יד, א.

(28) „דאין מלך בלא עם .. נפרדים זורים ורחוקים .. אפי' ה' לו בנים רבים במאד לא שייך שם מלוכה עליהם" (שעויהו"א רפ"ז).

(29) משלי ה, יז. וע"ד מש"כ בזהר (ח"ג לב, א): לא אשתכחי במלכא אלא ישראל בלחודוהי. וראה סד"ה ביום השמע"צ (הא' – המשך תרס"ו). ד"ה ביום השמע"צ היש"ת. ועוד.

(30) ברכות כו, ב.

גו' איש על העדה אשר יצא לפניהם גו' יבא לפניהם גו' יוציאם גו' יביאם ולא תהי' גו' כצאן אשר אין להם רועה" – בדבר זה הוי משה – רועה ישראל – ואשר אמר בתוקף²¹ „ועתה אם תשא חטאתם הרי טוב איני אומר לך מחני ואם אין מחני" ועוד כיו"ב – בתוקף גדול דוגמת „בת מלך" שנישאה ל„בעל" סתם – הקב"ה כביכול.

וכשבאה עת פטירתו, בשעה שהי' צריך למסור צאן מרעיתו לרועה שימלא מקומו בהנהגת בני" – „בני בכורי ישראל"²² ו„ממלכת כהנים (שרים)"²³ – תבע (מ„בעלה") מאת הקב"ה בתוקף של „בת מלך".

ב) לגבי בני" (שחלק מהם) עברו על ציווי הקב"ה כמ"פ, הרי הקב"ה אצלם בדוגמת „בעלה" סתם, ולכן צריך שמשה רבינו – ה„בת מלך" – יצוום (בדיבור של זירוז²⁴) ע"ז „צו את בני"י).

ג) הקב"ה הוא כביכול, כמו („בעלה" – ולא מלך) „אב", הזקוק לבניו ללחם. ובמילא מובן, כי „צו את בני עלי" ה"ז דבר המוכרח, כביכול לו ית' – וכמפורש בהמשך הכתוב: „את קרבני לחמי גו", שהקרבנות הם לחמו

(21) תשא (לב, לב) ובפרש"י.

(22) שמות ד, כב.

(23) יתרו יט, ו ובפרש"י.

(24) ע"ד המבואר בתניא (ספכ"ט) לענין

המרגלים שמתחלה „לא האמינו ביכולת ה'", ועי' „שאמר להם (משרע"ה) איך שקצף ה' עליהם .. וכששמעו דברים קשים אלו נכנע ונשבר לבם .. וישראל עצמן הם מאמינים כו", עיי"ש.

ושזהו חשוב עוד יותר מיפקוד רועה לכל בני". ומובן שכן הוא בכל יום תמיד – בימים המיוחדים שבשנה וביום פשוט בימות החול – ובכל יום ויום נעשה ע"י תפלת כאו"א, נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני".

(משיחת ש"פ פינחס, תשל"א)

התפלה שלי, ומדי יום ביומו, ומהו הרעש אם יחסר, ח"ו, א' מהתפלות ביום פשוט דימות החול?

על זה באה המענה וההוראה מפירוש רש"י דילן: הקב"ה ביקש צווה את בני עלי שישמרו להקריב במועדו שנים ליום תמיד (ותפלות – באות במקומן) ואומר ע"ז, "לחמי"

